KRONIKA
MESTA PRIEVIDZA

1989

K R O N I K A M E S T A
P R I E V I D Z A

Tento zväzok Kroniky mesta Prievidza obsahuje 44 strán
/slovom: štyridsaťštyri strán/

PhDr. Ján L A U F
tajomník MsNV

Ing. Miloš S o u č e k
predseda MsNV

R O K 1 9 8 9

POLITICKÝ ÚVOD

Do nového roku 1989 vstupovali pracujúci a občania našej krajiny i nášho mesta síce s miernym optimizmom, ale aj s vedomím, že je veľa oblastí v našom živote, s ktorými nemôžeme byť spokojní. Otvorene to konštatovali aj závery 12. zasadania ÚV KSČ, ktoré hodnotilo súčasnú situáciu v politickom a spoločenskom živote, ale aj v ekonomike a vytýčilo smer, akým sa musíme uberať, ak chceme dosiahnuť zásadný obrat v celom našom živote.

V priebehu roka sa vyskytli v našej republike značné nedostatky v zásobovaní obyvateľstva potravinárskym tovarom, mäsom, zeleninou, ovocím. Ešte väčšie starosti nám robili tovary dlhodobej spotreby. Hnevali nás aj také malichernosti, ako bol nedostatok hygienických potrieb. Aj na odstránenie týchto slabých článkov v našom zásobovaní boli zamerané prijaté opatrenia 12. zasadania ÚV KSČ.

Spomínané problémy a nedostatky sme pociťovali aj v našom meste. Navyše nám robilo starosti aj životné prostredie, najmä zamorovanie ovzdušia exhalátmi z komínov Elektrárne Nováky a Chemických závodov W. Piecka v Novákoch. Stále sa ešte nevyriešil problém nedostatku pitnej vody, ktorú by mesto malo dostávať z vodnej nádrže pri Turčeku. Zaostávame vo výstavbe nových bytov a sídlisk. Vážnou úlohou mesta je pokračovať v budovaní teplovodu z ENO Nováky na vykurovanie sídlisk a bytov. Je to úloha nielen ekonomická, ale aj výsostne ekologická.

Napriek všetkým nedostatkom a ťažkostiam však pracujúci našich závodov a podnikov dokazujú svojou pracovnou iniciatívou, prijatými socialistickými záväzkami ochotu pomôcť spoločnosti pri realizovaní zámerov ohlásenej prestavby národného hospodárstva. S dobrými pocitmi vstúpili do nového roku najmä závody a podniky, ktorým sa predčasne podarilo splniť plánované úlohy vlaňajšieho roka a do tohto roka vstupovali už s určitým náskokom. Medzi takéto organizácie patrí Okresný stavebný podnik,

Tesla, Zdroj, Baňa Cigeľ a mnohé ďalšie. Medzi organizácie, ktorým sa vlaňajší rok nevydaril, patrí Mäsokombinát, ktorý prešiel do roka 1989 s podĺžnosťou voči plánu predstavujúcu 28,9 mil. Kčs.

Mestský národný výbor zameral od začiatku roka svoju pozornosť na úlohy vyplývajúce pre mesto z prijatého volebného programu. Prácu a iniciatívu svojich orgánov, komisií, poslancov, občianskych výborov zameral na plnenie úloh vytýčených XVII. zjazdom KSČ a konkretizovaných na pomery mesta. Do spoločného snaženia zapájal národný výbor cieľavedome aj spoločenské organizácie Národného frontu SSR. Spoločným a zjednocujúcim cieľom a zámerom bolo plánovite a systematicky zlepšovať podmienky na zvyšovanie úrovne sociálneho, spoločenského a kultúrneho života občanov mesta.

OPIS MESTA

O tom, že Prievidza ako mesto sa cieľavedome a úspešne snaží budovať a rozvíjať spolu s materiálno-technickými podmienkami obytného a pracovného prostredia ľudí aj starostlivosť o ich životné prostredie, svedčí skutočnosť, že rozlohou verejnej zelene sa zaraďuje medzi mestá s najväčšou výmerou mestskej zelene v ČSSR. Verejnej zelene je v meste 170 ha, a to bez lesného parku, ktorý sám sa rozprestiera na výmere 280 ha. Okrem toho má mesto 8 menších parkov, ktoré nadväzujú na sídliská, takže vytvárajú vhodné prostredie na krátkodobú rekreáciu jeho obyvateľov.

Aj táto skutočnosť prispela svojím podielom k tomu, že nariadením vlády SSR bola Prievidza dňom 1. marca 1989 zaradená do I. kategórie národných výborov. Toto rozhodnutie má umožniť nášmu mestu v celom rozsahu plniť náročné úlohy pri zabezpečovaní komplexného ekonomického a sociálneho rozvoja mesta, pričom zvýšené právomoci mu umožnia využívať vo svojej činnosti účinnejšie formy práce. Vážnejšie postavenie národného výboru umožní aj účinnejšiu spoluprácu s podnikmi pri spájaní síl a prostriedkov na rozvoj mesta.

Ovzdušie v meste sa podstatne zlepšilo dodávkou tepla na vykurovanie bytov cez tepelný napájač z ENO Zemianske Kostoľany. V roku 1989 bolo z tohto zdroja vykurovaných už viac ako 8 200 bytov. To umožnilo a umožňuje postupne vyraďovať z prevádzky jednak výhrevňu I. a jednak ďalšie lokálne výhrevne a kotolne, čím sa podstatne znižuje exhalácia oxidu siričitého a popielka zo spaľovania 500 tisíc ton uhlia a 500 ton mazutu ročne. Po sídlisku Nové mesto a Zapotôčky sa tepelný rozvádzač rozšíril aj na Dlhú ulicu.

V súťaži o najkrajšie mesto, vyhlásenej Krajským národným výborom v Banskej Bystrici na počesť 45. výročia SNP a zameranej na zlepšovanie a skrášľovanie životného prostredia občanov, sa Prievidza umiestnila na 2. mieste v Stredoslovenskom kraji.

Na úseku technickej a občianskej vybavenosti bola v júni na sídlisku Nové mesto otvorená nová predajňa obuvi, ktorá je najväčšou predajňou svojho druhu v celom okrese. V auguste boli na tom istom sídlisku odovzdané do užívania nové obchody Drogéria, Domáce potreby a Hračky-Papier.

Najmä v druhej polovici roka pribúdali žiadosti o povolenie súkromnej podnikateľskej činnosti, zameranej najmä na drobnú obchodnú činnosť.

V okrajovej časti Prievidza - Vápenica bol uvedený do prevádzky nový moderný objekt výrobného družstva ÚSVIT, v ktorom našlo vyše 40 zdravotne postihnutých občanov priaznivejšie pracovné prostredie a podmienky ako v doterajších provizórnych výrobniach.

Po celý rok pokračovali práce na dokončovaní vnútorných priestorov zimného štadióna, ako aj plánované práce na rekonštrukcii plážového kúpaliska.

OBYVATEĽSTVO MESTA

K 31. decembru 1989 bolo k trvalému pobytu v Prievidzi prihlásených 53 883 obyvateľov. V porovnaní s predchádzajúcim ro-

kom je to o 1 818 občanov viac. Na prechodný pobyt sa prihlásilo 1 618 občanov. Do mesta sa počas roka prisťahovalo 1 881 osôb, odsťahovalo sa 902 osôb. V roku 1989 sa narodilo 869 detí, čo je o 30 viac ako rok predtým. Prvým novonarodeným dieťaťom nášho mesta v novom roku bola Evička Kyseľová, ktorá sa prihlásila na svet už desať minút potom, ako ručičky na hodinách zaznamenali vstup do roku 1989. V roku 1989 umrelo 281 občanov.

V priebehu roka bolo na MsNV uzavretých 272 manželstiev. Zbor pre občianske záležitosti pri rade MsNV plnil úlohy zamerané na zvýšenie estetickej, obsahovej a ideovej úrovne občianskych obradov a slávností. Organizoval spoločné i individuálne vítanie narodených detí do života, rozlúčky so zosnulými, ale aj slávnostné odovzdávanie občianskych preukazov, výučných listov, rozlúčky s brancami, skladanie pionierskych sľubov. Pre starších občanov pripravoval oslavy životných a pracovných jubileí, výročí sobášov, prijatie žien, učiteľov, vyznamenaných baníkov, úspešných športovcov a ďalších jubilantov či významných ľudí a skupín obyvateľstva.

POLITICKÝ A VEREJNÝ ŽIVOT

Za účasti 70 delegátiek zastupujúcich 1 400 členiek organizovaných v 14 základných a uličných organizáciach, sa 7. januára uskutočnila Mestská konferencia Slovenského zväzu žien. Správu o činnosti predniesla predsedníčka MsV SZŽ Mária Pavláková. V diskusii kritizovali ženy nedostatky v službách, obchode a v možnostiach využívania voľného času. Za novú predsedníčku mestskej organizácie SZŽ bola zvolená RNDr. Mária Matušková.

V poslednom januárovom týždni sa v Športovej hale uskutočnilo novoročné stretnutie pionierov s predstaviteľmi mesta a okresu. Najúspešnejším pionierom, ktorí vzorne reprezentovali mesto a okres v športových a branných pretekoch, v technickej a prírodovednej činnosti, v predmetových olympiádach a v záujmovej a umeleckej činnosti, boli udelené diplomy a čestné uznania. Naše deti prišli pozdraviť aj mladí speváčkovia speváckeho zboru Volna pesna z bulharského mesta Vrace.

V januári pripravili pracovníci Hornonitrianskeho múzea v spolupráci s OV SZŽ a Mestským kultúrnym strediskom v priestoroch Klubu umenia výstavu výtvorov a ručných prác našich žien "Krása života". Táto výstava vkusu a estetického cítenia bola otvorená po celý mesiac.

Koncom januára sa v rámci III. ročníka súťaže občianskych výrobov "V znamení života" uskutočnilo súťažné stretnutie reprezentantov piatich občianskych výborov, ktorí bojovali o putovný pohár predsedu MsNV. Organizátori akcie, MsNV a Mestské kultúrne stredisko, pripravili otázky z histórie našich národov, z volebného programu a zo základných dokumentov ekonomicko-sociálnej oblasti.

23. februára sa na námestí 4. apríla konali oslavy 41. výročia februárových udalostí v roku 1948. Prehliadku nastúpených jednotiek Ľudových milícií vykonal okresný veliteľ ĽM a vedúci tajomník OV KSS Ján Brozman spolu s náčelníkom štábu okresu ĽM Antonom Kapsdorferom.

V rámci osláv Medzinárodného dňa žien sa 3. marca uskutočnilo v zasadačke Okresnej odborovej rady prijatie žien, ktoré zastupovali všetky odvetvia nášho hospodárskeho, spoločenského a politického života. Pekným darčekom k ich sviatku bolo vystúpenie Dariny Laščiakovej a cimbalovej muziky.

V poslednom marcovom týždni sa uskutočnil aktív pracovníkov a funkcionárov kultúry a osvety. Najviac sa hovorilo o problémoch miestnej kultúry, najmä na sídliskách, kde sú s organizovaním kultúrneho života a s organizovaním voľného času obyvateľstva najväčšie problémy.

Pri príležitosti Dňa učiteľov, 28. marca, bol udelený čestný titul "Zaslúžilý učiteľ" Božene Tomášikovej, vedúcej vychovávateľke Školskej družiny Základnej školy na Ulici pionierov. Titul "Vzorný učiteľ" prevzala Magdaléna Šaárová, zástupkyňa riaditeľa Základnej školy na Ulici Majakovského. Ďakovné listy dostali: Dorota Červeňáková, metodička Okresného pedagogického strediska, Ján Honko, učiteľ SOU strojárskeho, Anna Michalová, riaditeľka Osobitnej školy, Ladislav Šaár, učiteľ Gymnázia a

Ing. Žigmund Pindeš, učiteľ SOU strojárskeho. Plaketou J. A. Komenského bolo ocenených 15 pedagogických pracovníkov a 61 obdržalo čestné uznania.

Dňa 4. apríla sa konali na Námestí 4. apríla oslavy 44. výročia oslobodenia Prievidze, spojené s kladením vencov k Pamätníku SNP.

1. mája oslávilo naše mesto Sviatok práce. Námestie pred hotelom Magura sa zaplnilo pracovníkmi z baní, fabrík, polí, úradov, ústavov a škôl. K pracovným úspechom za minulý rok im prišiel blahoželať námestník ministra palív a energetiky ČSSR Milan Kozák. Účastníci manifestácie prijali rezolúciu, ktorú prečítal hrdina socialistickej práce František Verbich. Oslavy pokračovali pestrým kultúrnym a športovým programom vo všetkých kultúrnych zariadeniach a športových ihriskách mesta.

Začiatkom mája zorganizoval M-klub mládeže a OV SZM súťaž o najkrajšiu a najinteligentnejšiu študentku "Stredoškolská Miss '89". Víťazkou sa stala 16-ročná študentka prievidzského Gymnázia Darina Mikulášová.

V rámci "Dní priateľstva socialistických krajín" zorganizovalo Kultúrne a informačné stredisko NDR v Bratislave spolu s vedením koncernu Slovenské uhoľné bane 19. mája seminár na tému "Úlohy hnedouhoľného priemyslu a zabezpečovanie neustále rastúcej spotreby energie v NDR". Súčasťou podujatia bola aj výstava umeleckých diel Združenia výtvarných umelcov Lucasa Granacha vo Weimare a koncert speváckeho dua Gite a Klaus z NDR.

V máji sa uskutočnila okresná konferencia Zväzu invalidov. Najviac sa hovorilo o nedostatku klubov, v ktorých by sa mohli členovia zväzu stretávať a rozvíjať svoju záujmovú činnosť.

9. a 10. júna sa uskutočnilo tradičné okresné spoločensko-politické podujatie "Slávnosti mieru a československo-sovietskeho priateľstva", spojené s oslavami Medzinárodného družstevného dňa. Oslavy sa po prvý raz konali nie v bojnickom amfiteátri, ale v Prievidzi na Námestí 4. apríla. V kultúrnom programe sa v pestrom a bohatom kultúrnom pásme predstavil aj folklórny súbor Moldavskej SSR.

V júni, Mesiaci poľovníctva, sa zišli členovia Poľovníckeho združenia Prievidza na výročnej členskej schôdzi, na ktorej zhodnotili svoju ročnú činnosť. Vykonali veľa užitočnej práce na príprave dostatku krmív na zimné prikrmovanie zveri, pri čistení a dezinfikovaní kŕmnej linky, pri čistení a prihnojovaní lúk. Chvályhodná je ich práca s mládežou, ktorú učia láske k prírode.

29. augusta sa na Námestí 4. apríla uskutočnila manifestácia občanov k 45. výročiu Slovenského národného povstania. V Klube umenia bola k tomuto výročiu inštalovaná výstava výtvarných a fotografických diel a dokumentov "Keď vzplanuli vatry".

Medzi veľmi aktívne zložky spoločenských organizácií združených v Národnom fronte SSR patrila v našom meste Československá vedeckotechnická spoločnosť. Najaktívnejšie pobočky pracovali vo Výskumnom ústave pre petrochémiu a v Banskom výskumnom ústave. Aj v roku 1989 sa zapojili do celoštátnej súťaže "Na každého člena pobočky jeden vynález, zlepšovací návrh alebo tematickú úlohu". V pobočke ČSVTS Výskumného ústavu pre petrochémiu je 17 členov - milionárov, teda vedcov a inžinierov, ktorých realizované vynálezy priniesli spoločnosti ekonomický prínos najmenej milión korún.

V dôsledku organizačných zmien v uhoľnom baníctve, keď sa vytvoril štátny podnik Slovenské uhoľné bane, došlo k zlúčeniu pobočiek ČSVTS pôsobiacich pri generálnom riaditeľstve Slovenských uhoľných baní a pri Banskom výskumnom ústave. V novej organizácii je 239 členov, ktorí vyvíjajú svoju činnosť v desiatich odborných skupinách.

Podľa príkladu týchto popredných pobočiek nielen v meste, kraji a na Slovensku, založili v priebehu roka pobočky ČSVTS aj v podnikoch Tesla Prievidza a v Agrochemickom kombináte Prievidza.

Ako pietna spomienka na vypuknutie druhej svetovej vojny bol 1. september vyhlásený za "Deň svetového mieru". Preto pr-

vý deň nového školského roka začínal vo všetkých školách nášho mesta "Hodinou mieru", ktorá bola venovaná všetkým obetiam tejto najväčšej vojny v histórii ľudstva.

9. septembra sa na námestí pred Magurou zišli pracujúci banských a energetických závodov, aby spoločne oslávili svoj sviatok "Deň baníkov a energetikov". Súčasťou osláv bol aj veľký banícky jarmok a bohatý kultúrny a športový program vo všetkých kultúrnych a športových zariadeniach mesta.

Začiatkom septembra sme v našom meste privítali delegáciu nášho družobného mesta Ibbenbüren z NSR. V skupine hostí, ktorú viedol námestník starostu Alfons Poggemann, bola i skupina športovcov - basketbalistov a stolných tenistiek, ktoré si v priateľských stretnutiach s domácimi zmerali svoje sily. Hostia si prezreli pamätihodnosti Prievidze a Bojníc, zúčastnili sa na oslavách Dňa baníkov a energetikov. Spokojní odchádzali s presvedčením, že družba našich miest sa bude i naďalej rozvíjať na prospech oboch našich miest a národov.

V septembri prišla do nášho mesta aj delegácia z okresu Sonderhausen v kraji Erfurt z NDR s návrhom na nadviazanie družby s naším mestom a okresom. Delegáciu prijali a s ňou rokovali predstavitelia politických a štátnych orgánov okresu.

6. októbra sa na Námestí 4. apríla uskutočnil slávnostný akt kladenia vencov k Pamätníku SNP pri príležitosti osláv Dňa československej ľudovej armády.

V prvom novembrovom týždni sa na slávnostnom zhromaždení pri príležitosti osláv 72. výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie zišli v Dome kultúry pracujúci a mládež nášho mesta. Prítomné boli aj delegácie OV KSS, ONV, MsNV a zástupcovia sovietskych vojsk.

Po 17. novembri, keď sa v Prahe uskutočnila historická manifestácia študentov, ktorá bola brutálne potlačená poriadkovými silami Zboru národnej bezpečnosti, sme začali prežívať všetci jedno z najbúrlivejších období v histórii našej spoloč-

nosti. Zamatová, alebo nežná revolúcia, ako dostala prívlastok pre svoj nekrvavý priebeh, zvrhla totalitu vlády jednej strany. V tých dňoch sa v plnej nahote obnažili po mnohé roky hromadené a neriešené problémy. Rozpory v samotnej komunistickej strane pomohli nenásilne zbaviť moci dovtedajších mocipánov. Ani občania nášho mesta nestáli v tomto celonárodnom a celoštátnom revolučnom pohybe bokom. Veľká spontánna manifestácia v Prievidzi sa uskutočnila 27. novembra o dvanástej hodine, kedy bol vyhlásený generálny štrajk za splnenie požiadaviek študentov, ktorí patrili medzi najaktívnejších bojovníkov za zvrhnutie starého režimu.

V ten istý deň sa uskutočnili aj stretnutia študentov v školách, pracujúcich v závodoch a občanov mesta v uliciach. Zásluhou Občianskeho fóra, ktoré sa sformovalo podľa príkladu hlavných metropolí našich republík, sa všetci dohodli na spoločnom mítingu obyvateľov Prievidze, ktorý sa uskutočnil 2. decembra na Námestí 4. apríla.

Na tribúne sa vystriedali mnohí rečníci, ktorí ostro kritizovali a odsudzovali totalitný režim. Prednášali svoje návrhy na odstraňovanie nedostatkov v našom živote. Odzneli i mnohé emotívne prejavy. Ľudia si uvedomovali, že konečne môžu hovoriť čo si myslia. V tomto ich konaní ich povzbudil aj hosť mítingu, bratislavský herec Andy Hric, keď povedal: ... kategória strach už v Československej socialistickej republike neplatí!

Novembrová revolúcia vytvorila podmienky pre oživenie bývalých politických strán a pre zakladanie nových strán a hnutí. Už 29. novembra sa zišiel za okrúhlym stolom koordinačný výbor Občianskeho fóra s predstaviteľmi okresných a mestských orgánov. Naše mesto zastupovali: Rastislav Havalda, Ľubomír Šatura, Albert Blanarovič, Peter Haulík a Júlia Krpelanová. Okres zastupovala delegácia, ktorú tvorili: Ján Brozman, vedúci tajomník OV KSS, Ján Urban, predseda ONV, Florián Leitman, tajomník OV NF SSR, JUDr. Pavol Balaj, okresný prokurátor. Mesto zastupoval Michal Krajčík, predseda MsNV.

Na tomto stretnutí bola prijatá dohoda, podľa ktorej predstavitelia Občianskeho fóra mali právo vstupovať do masovokomunikačných prostriedkov, mali voľný vstup do škôl, závodov a podnikov na pohovory s pracujúcimi. Okresné a mestské orgány poskytli OF potrebné technické vybavenie na organizovanie verejných zhromaždení a pohovorov za okrúhlym stolom. Spoločne vyzvali občanov k pracovnej a občianskej disciplíne.

V závodoch a hospodárskych organizáciach mesta iniciatívne vznikajú politické strany a občianske hnutia - Verejnosť proti násiliu, Strana zelených, Kresťansko-demokratické hnutie, Demokratická strana, Slovenská národná strana. Svoju činnosť obnovuje Strana slobody i Matica slovenská. Demokratická strana ako jedna z prvých strán zorganizovala svoj sekretariát, ktorý začal svoju činnosť v budove Priemstavu. Zakrátko nato sa v meste vytvoril aj Kresťansko-demokratický klub ako zjednocovacia základňa Kresťanských cirkví a občanov uznávajúcich kresťanské etické hodnoty.

Na mimoriadnom zasadaní OV KSS, konanom 5. decembra, odstúpilo predsedníctvo OV KSS a bol zvolený akčný výbor OV KSS. Jeho predsedom bol v tajných voľbách zvolený Ján Brozman. O uvoľnenie zo svojich funkcií tajomníkov OV KSS požiadali Ján Madaj, Vojtech Pekárik, Eduard Bitto a predseda okresnej kontrolnej a revíznej komisie KSS Milan Škultéty.

13. decembra sa v zasadačke ONV stretli zástupcovia mestských a okresných orgánov - predseda ONV Ing. Ján Urban, okresný prokurátor JUDr. Pavol Balaj, predseda MsNV Michal Krajčík, náčelník okresnej správy ZNB plk. JUDr. Milan Viselka, tajomník OV Národného frontu SSR Florián Leitman a zástupcovia nezávislých iniciatív: za študentské hnutie Terézia Belková, za koordinačnú skupinu Verejnosti proti násiliu Okresného ústavu národného zdravia MUDr. Anton Bakyta, za VPN kultúrnych pracovníkov Ivan Kmeť a za akčnú skupinu VPN Prievidza Ľubomír Šatura a Rastislav Havalda. Všetci spoločne prerokovali otázky a problémy, ktoré vyslovovali a žiadali uskutočniť občania nášho mesta a okresu.

Charakteristickou v tomto smere bola živá reťaz, ktorú v ten istý deň vytvorili študenti Gymnázia okolo novej budovy OV KSS. Bol to prejav ich požiadavky, aby tento reprezentačný, moderný, luxusne vybavený a zariadený objekt bol odovzdaný školstvu, ktoré trpí nedostatkom vyhovujúcich priestorov.

Od 17. novembra do konca roka sme aj v našom meste prežívali prevratné, vskutku revolučné udalosti. Po dlhých rokoch totality sme si vydýchli. Prievidzské námestia a ulice boli plné výziev, návrhov, požiadaviek, hesiel, aforizmov, citátov. Všetky vyjadrovali súhlas so zmenami, ktorými naša spoločnosť vstúpila do novej etapy svojho vývoja.

Zástupcovia občianskych iniciatív vydali výzvu, ktorou apelovali na poslancov zastupujúcich náš región vo Federálnom zhromaždení, aby iniciovali urýchlenie voľby prezidenta a aby pri tejto voľbe odovzdali svoje hlasy Václavovi Havlovi. Aj výročné členské schôdze Socialistického zväzu mládeže v závodoch, organizáciach a školách, konané v decembri, sa jednoznačne pridali k názorom a požiadavkám Občianskeho fóra. Zo všetkých závodov a pracovísk prichádzajú návrhy zakázať činnosť politických strán v závodoch, školách, úradoch.

Samozrejme, šesť týždňov roka bola príliš krátka doba na to, aby sa dali na skutky premeniť požiadavky, plány a predstavy občanov i politických a občianskych hnutí a iniciatív. Išlo však o to, aby potom, keď zákonite poklesne a možno aj odpadne vlna emócií, nadšenia a takmer bezhraničného optimizmu, sme nestratili odvahu a chuť bojovať za ideály, v mene ktorých sme vyšli do boja proti všetkému starému, skostnatelému a prežitému. Varovať v tomto smere nás môžu prvé náznaky intolerantnosti a úzkych skupinových, ale aj osobných záujmov.

S týmto vedomím a očakávaním vstupovali občania nášho mesta do nového roku 1990.

Z ROKOVANÍ ORGÁNOV MsNV

19. januára sa konalo zasadanie rady MsNV, ktoré malo na programe prerokovanie správy o plnení vlastných uznesení a uznesení vyšších štátnych orgánov k 31. 12. 1988. Rada vzala na vedomie správu o vykonaných opravách miestnych komunikácií v roku 1988 a plány opráv na rok 1989, ako aj správu o činnosti súborov záujmovej umeleckej činnosti a o materiálnych a kádrových podmienkach ich práce. Prerokované boli aj: informatívna správa o generele výstavby mesta a o vykonanom súpise hospodárskych zvierat. Schválený bol návrh na udelenie čestných uznaní rady MsNV jubilantom v roku 1989. V závere zasadania boli prerokované rôzne organizačné otázky.

Na zasadaní rady MsNV, konanom 9. februára, bolo na programe prerokovanie správy o výsledkoch revíznej činnosti v roku 1988 a o účinnosti vnútorného kontrolného systému MsNV a organizácií riadených MsNV. Návrh plánu kontrol na rok 1989 predniesol vedúci finančného odboru Ing. Ján Ďuračka. Ďalej bola prerokovaná správa o využívaní nebytových priestorov v komunálnej výstavbe v meste, správa o splnení plánu na rok 1988, o kádrovej situácii a materiálnom vybavení drobnej prevádzkarne. Rada vzala na vedomie správu o plnení plánu opráv štátneho bytového fondu za rok 1988, návrh plánu opráv v roku 1989, ako aj správu o urbanistickej štúdii hromadnej bytovej výstavby v časti Prievidza - východ.

21. februára sa uskutočnilo plenárne zasadanie MsNV. Správu o činnosti rady MsNV od predchádzajúceho plenárneho zasadania MsNV a o plnení uznesení plenárneho zasadania, ako aj o stanoviskách k riešeniu diskusných príspevkov prednesených na decembrovom plenárnom zasadaní MsNV, predniesol tajomník MsNV Jozef Jančovič. Podpredsedníčka MsNV Ing. Marcela Zelková predložila správu o plnení hlavných úloh MsNV v znení doplnkov, správu o splnení celomestského socialistického záväzku za rok 1988 a o plnení volebného programu Národného frontu SSR v meste od začiatku volebného obdobia. Ing. Ján Mešina, podpredseda MsNV, predložil správu o plnení úloh jednotného plánu kultúrno-výchovnej činnosti v roku 1988 a návrh plánu na rok 1989.

Rada MsNV, ktorá rokovala 9. marca, sa zaoberala správou o rozbore výkonu štátnej správy na odboroch a útvaroch MsNV za rok 1988, správou o starostlivosti o starých občanov mesta a o plnení úloh vyplývajúcich z koncepcie rozvoja sociálnej starostlivosti v roku 1988. Dôležitým bodom rokovania bola informácia o postupe a spôsobe odovzdania Základnej školy SNP na ulici Obrancov mieru Strednej ekonomickej škole a o predpokladanej smennosti vyučovania na základných školách v meste k 1. 9. 1989.

Závažnou bola správa o stave znečisťovania ovzdušia na území mesta v roku 1988 a vyhodnotenie záväzkov uzatvorených medzi MsNV a organizáciami na podporu plnenia volebného programu NF v meste v roku 1988.

Predsedovi výboru ľudovej kontroly Jánovi Frízovi bolo uložené uskutočniť kontrolu plnenia opatrení na skvalitnenie výkonu štátnej správy v roku 1989 odbormi a útvarmi MsNV.

30. marca sa uskutočnilo riadne zasadanie rady MsNV, na ktorom bola prerokovaná správa o starostlivosti o rodinu a deti odkázané na pomoc od MsNV. Na programe bolo aj prerokovanie správy o činnosti Mestského kultúrneho strediska za rok 1988. Riaditeľovi tohto zariadenia Ing. Jaroslavovi Schutovi bolo uložené navrhnúť a realizovať opatrenia na zefektívnenie práce v MsKS. Rada vzala na vedomie aj vyhodnotenie trhového predaja v roku 1988, pripravenosť miestnych trhovísk v roku 1989 a správu o požiarovosti v meste a o práci dobrovoľných požiarnych zborov v roku 1988.

Rada MsNV, ktorá zasadala 20. apríla, prerokovala správu o vybavovaní sťažností, podnetov a pripomienok občanov podaných v roku 1988 MsNV, ako aj ním riadeným organizáciam. Na programe bola aj správa o postupe prác na výstavbe pamätníka na Banskej a správa o plnení úloh Zboru pre občianske záležitosti pri MsNV v roku 1988 a od začiatku roka 1989.

Rada vyhodnotila priebeh a výsledky skladania účtov poslancami za rok 1988, prerokovala správu o plnení vlastných uznesení, ako aj uznesení vyšších štátnych orgánov.

V závere zasadania bola prerokovaná správa o stave a predpokladoch rozvoja kultúrnovýchovnej činnosti v nových sídelných obvodoch mesta, ako aj rôzne organizačné otázky.

Na plenárnom zasadaní MsNV, konanom 2. mája, predložil tajomník MsNV Jozef Jančovič správu o činnosti rady MsNV od predchádzajúceho plenárneho zasadania MsNV, ako aj správu o plnení uznesení plenárnych zasadaní a o stanoviskách k diskusným príspevkom poslancov MsNV prednesených na februárovom plenárnom zasadaní.

S výsledkami plnenia úloh hospodárskeho rozvoja, s rozpočtom a s plánom hospodárenia MsNV na rok 1989, ako aj so záverečným účtom hospodárenia MsNV za rok 1988, oboznámila plenárne zasadanie Ing. Marcela Zelková. Súčasťou jej správy bola aj informácia o riešení ekologických úloh mesta.

Návrh na zrušenie Mestského bytového podniku Prievidza a vytvorenie Mestského bytového podniku, štátny podnik, Prievidza predložil podpredseda MsNV Ing. Ján Mešina.

18. mája sa uskutočnilo zasadanie rady MsNV, ktoré malo na programe prerokovanie správy o dosiahnutých výsledkoch plánu a rozpočtu MsNV a ním riadených organizácií za I. štvrťrok 1989, ako aj návrh plánu tvorby a použitia fondu rozvoja a doplnkových zdrojov MsNV v roku 1989.

Prerokovaná bola aj správa o materiálnom a kádrovom vybavení Mestského domu pionierov a mládeže. Rada bola oboznámená s vyhodnotením plánu dislokácie historického jadra mesta.

Na programe bolo aj posúdenie správy o situácii v mestskej hromadnej doprave a správy o poskytovaných službách na úseku obchodu a miestneho hospodárstva.

Na riadnom zasadaní rady MsNV, ktoré sa uskutočnilo 8. júna, bolo na programe prerokovanie správy o dodržiavaní zásad socialistickej zákonnosti, morálky a disciplíny na MsNV a ním riadených a spravovaných organizáciach, správa o sociálnych a bytových pomeroch cigánskych obyvateľov na území mesta, ako

aj správa o súčasnom stave na úseku mimoškolskej výchovy a vzdelávania. Súčasťou programu bolo aj prerokovanie kontrolnej správy o plnení úloh obsiahnutých v kádrovom programe MsNV od ich posledného hodnotenia v apríli 1988.

Podpredsedom MsNV, Ing. M. Zelkovej, Ing. J. Mešinovi, tajomníkovi MsNV J. Jančovičovi a vedúcim odborov MsNV, ktorí riadia podniky a organizácie na území mesta, bolo uložené zabezpečiť, aby stav zákonnosti v riadených organizáciach a úsekoch bol jedným z rozhodujúcich kritérií hodnotenia úrovne riadiacej práce a aby z nedostatkov pri dodržiavaní zákonnosti nekompromisne vyvodzovali dôsledky.

Na zasadaní rady MsNV, konanom 29. júna, predložil riaditeľ Technických a záhradnických služieb Ing. Ladislav Chrenko a riaditeľ Mestského bytového podniku Július Chromý správu o zabezpečovaní sociálnej politiky v nimi vedených organizáciach. Správu o situácii v alkoholizme a toxikománii v meste a o výsledkoch plnenia úloh prijatých na tomto úseku v zmysle nového zákona o boji proti alkoholizmu a toxikománii predložil vedúci odboru sociálnych vecí, zdravotníctva a pracovných síl Jozef Krchňaný. Vedúci odboru územného plánovania Ing. Adolf Daubner podal informáciu o politicko-organizačnom zabezpečení jarných a letných poľnohospodárskych prác na JRD SNP Prievidza. Vedúci odboru organizačných a vnútorných vecí JUDr. Jozef Sedliak predložil správu o plnení úloh na úseku jednotného systému brannej výchovy obyvateľstva v rokoch 1988-1989.

27. júla sa konala riadna schôdza rady MsNV. Na programe boli nasledovné body: správa o plnení uznesení rady MsNV a vyšších štátnych orgánov v prvom polroku 1989, správa o vybavovaní sťažností, podnetov a oznámení občanov podaných na MsNV a na nimi riadené organizácie za I. polrok 1989 a správa o výchovno-vzdelávacích výsledkoch škôl I. cyklu a o predpokladoch ďalšieho rozvoja školstva na území mesta. Prerokované bolo aj plnenie úloh komplexného programu starostlivosti o ďalší rozvoj kultúrnovýchovnej činnosti so zameraním na mladú generáciu. Správu o priebehu výstavby Kultúrno-spoločenského strediska predniesol vedúci odboru školstva a kultúry Jozef Janček.

Vedúcemu odboru organizačných a vnútorných vecí JUDr. Jozefovi Sedliakovi bolo uložené spracovať analýzu dodržiavania socialistickej zákonnosti s osobitnou pozornosťou na zistenie podielu vekových a sociálnych skupín na páchaní protispoločenskej činnosti.

Na mimoriadnom zasadaní rady MsNV, ktoré sa uskutočnilo 10. augusta, bola predovšetkým prerokovaná informácia ÚV KSČ k vývoju vnútropolitickej situácie v našej republike. V súlade s požiadavkou vyšších straníckych a štátnych orgánov bolo rozhodnuté uskutočniť k tejto vážnej problematike mimoriadne plenárne zasadanie MsNV, a to v čo možno najkratšom čase. Po širokej a otvorenej diskusii boli schválené opatrenia MsNV na realizáciu úloh vyplývajúcich z listu Predsedníctva ÚV KSČ o aktivizovaní protispoločenských síl, ako aj návrh uznesenia rady MsNV k jej mimoriadnemu zasadaniu.

17. augusta sa uskutočnilo mimoriadne plenárne zasadanie MsNV, ktoré po diskusii prijalo stanovisko k vývoju vnútropolitickej situácie v ČSSR, hodnotenie ktorej obsahoval list Predsedníctva ÚV KSČ k aktivizácii protispoločenských a protisocialistických síl a schválilo plán príslušných konkrétnych opatrení k zamedzeniu takejto aktivite v meste. V ďalšom bode programu predložil predseda MsNV Michal Krajčík plán politicko-organizačných opatrení k celoštátnym, okresným a mestským oslavám 45. výročia SNP.

Rada MsNV, ktorá rokovala 24. augusta, sa zaoberala správou o dosiahnutých výsledkoch v plnení plánu a rozpočtu MsNV a organizácií ním riadených a správu o plnení hlavných úloh MsNV a celomestského socialistického záväzku v I. polroku 1989. Prerokovaná bola aj správa o plnení úloh jednotného plánu kultúrnovýchovnej činnosti v meste za I. polrok 1989, ako aj organizačné opatrenia k slávnostnému začatiu školského roka.

V ďalšom rokovaní zhodnotila rada MsNV prijaté opatrenia na zabezpečenie zberu úrody na JRD SNP Prievidza. Vzala na vedomie informáciu o pripravovaných aktívoch funkcionárov ulič-

ných organizácii KSS a o plánovaných verejných zhromaždeniach občanov mesta.

14. septembra bola na riadnom zasadaní rady MsNV prerokovaná správa o zabezpečení vykurovacej sezóny 1989-90 a o stave výstavby tepelného napájača vetvy B-C z ENO Zemianske Kostoľany. Zasadanie schválilo navrhnutú realizáciu asanačných zámerov na území mesta v roku 1989.

V ďalšom bol schválený postup pri aktivizácii spoločenského, politického a kultúrneho života obyvateľov mestských sídlisk a štvrtí v Prievidzi. Prijatý bol návrh organizačných opatrení na vykonanie inventarizácie hospodárskych prostriedkov, pohľadávok a dlhov za rok 1989. Schválená bola správa o požiarovosti v meste a o akcieschopnosti dobrovoľných verejných požiarnych zborov od začiatku roka 1989, ako aj plán opatrení na uzatváranie socialistických záväzkov a celomestského socialistického záväzku na rok 1990. Rada MsNV uložila riaditeľovi Mestského bytového podniku, Technických a záhradníckych služieb, Mestského kultúrneho strediska a vedúcemu drobných prevádzok vykonať inventarizáciu za rok 1989.

Na riadnom plenárnom zasadaní MsNV, ktoré sa uskutočnilo 19. septembra, bolo na programe prerokovanie správy o činnosti rady MsNV od predchádzajúceho plenárneho zasadania MsNV. Plenárne zasadanie po diskusii prijalo správu o stave na úseku ochrany verejného poriadku v meste a o dodržiavaní všeobecne záväzných nariadení MsNV od začiatku roka, ako aj správu o združovaní finančných prostriedkov od začiatku roka 1989 a výhľad na ďalšie roky 8. päťročnice a na prípravu 9. päťročného plánu.

19. októbra sa uskutočnilo riadne zasadanie rady MsNV, na ktorom predložil vedúci odboru organizačného a vnútorných vecí JUDr. Jozef Sedliak správu o plnení uznesení rady MsNV a vyšších štátnych orgánov k 30. 9. 1989. Správu o úrovni práce masovokomunikačných prostriedkov, názornej agitácie a propagácie a o ich podiele na prehlbovaní informovanosti obyvateľov

mesta predložil riaditeľ Mestského kultúrneho strediska Ing. Jaroslav Schut.

Vedúci odboru miestneho hospodárstva, obchodu a dopravy Ing. Marián Sokol predložil informatívnu správu o priebehu a výsledkoch 7. výročného jarmoku v meste. Ing. Adolf Daubner, vedúci odboru územného plánovania, predložil a zdôvodnil správu o stave prác na príprave a realizácii rozhodujúcich stavieb na území mesta.

Na programe zasadania rady MsNV, ktoré sa uskutočnilo 9. novembra, bolo prerokovanie správy o plnení plánu a rozpočtu MsNV a ním riadených organizácií za III. štvrťrok 1989 a od začiatku roka. Ďalej bola predložená správa o zabezpečovaní prípravnej a projektovej dokumentácie stavieb v akcii Z a o objektívnych možnostiach ich realizácie v roku 1990.

Veľkú pozornosť venovala rada prerokúvaniu správy o stave a úrovni poskytovania služieb v zdravotníctve a o úrovni ich materiálno-technického vybavenia na území nášho mesta. Rada vzala súhlasne na vedomie správu o zabezpečovaní bytovej politiky a plán dislokácie v meste v roku 1989 a jej perspektívy do roku 1990. V uznesení bolo uložené JUDr. Júliusovi Bogdanovi, vedúcemu bytového odboru, vykonať komplexnú previerku využívania komunálneho bytového fondu v meste Prievidza a v stanovených termínoch zabezpečiť náhradné byty pre asanantov v lokalitách Staré Necpaly - KBV II tak, aby odovzdanie staveniska a výstavba mohla začať v termíne určenom schváleným harmonogramom.

28. novembra sa uskutočnilo zasadanie pléna MsNV, na ktorom bol prerokovaný jediný bod programu - informácia o vnútropolitickej situácii a o mimoriadnom zasadaní pléna OV KSS. Predniesol ju tajomník MsNV Jozef Jančovič. V diskusii vystúpil predseda MsNV Michal Krajčík, ktorý vyslovil svoj názor na vzniknutú situáciu a informoval plenárne zasadanie o priebehu štrajku, konanom v Prievidzi dňa 27. novembra. Do diskusie sa zapojili viacerí poslanci MsNV a predsedovia občianskych výborov, ktorí vyslovovali svoje názory na vážnu politickú

situáciu. Jozef Hlásny videl vinu aj u mnohých členov strany, ktorí podporovali negatívne javy. Soňa Baňárová, predsedníčka občianskeho výboru č. 16, kritizovala nekultúrne vystúpenia niektorých rečníkov na manifestáciach, ktorí sa dopúšťali aj urážok hlavy štátu. Je proti pluralite politických strán. Vyslovila presvedčenie, že KSČ môže po očiste zoslať vedúcou stranou v štáte. Július Liška navrhol, aby bola predsedovi MsNV vyslovená dôvera.

Na riadnom zasadaní rady MsNV, konanom 30. novembra, bolo na programe prerokovanie správy o príprave Technických služieb na zimnú sezónu a na organizovanie údržby ciest v zimnom období. V ďalšom bode programu bola správa o plnení súboru opatrení na skvalitnenie vedecko-ateistickej propagandy v činnosti MsNV, ako aj správa o stave výstavby zimného štadióna a plaveckých bazénov na plážovom kúpalisku. Posledným bodom programu bolo schválenie politicko-organizačného zabezpečenia sčítania domov, bytov a obyvateľov k 1. 12. 1990.

V súvislosti so zrušením článku 4 Ústavy ČSSR o zrušení vedúcej úlohy KSČ bolo uložené tajomníkovi MsNV Jozefovi Jančovičovi prepracovať hlavné úlohy MsNV, občianskych výborov, plánu práce orgánov predkladaných na plenárne zasadanie MsNV a predložiť na najbližšom zasadaní pléna MsNV správu o celkovej politicko-spoločenskej situácii v meste.

20. decembra sa uskutočnila riadna schôdza rady MsNV, na ktorej vedúci odboru územného plánovania Ing. Adolf Daubner predložil správu o plnení opatrení z mestskej koncepcie ochrany a tvorby životného prostredia v roku 1989. Správu o činnosti Klubu dôchodcov a o ďalších zámeroch ich činnosti do roku 1991 predložil vedúci odboru sociálnych vecí Jozef Krchňavý. O činnosti domových komisií a domových dôverníkov za roky 1988 - 1989 predložil správu vedúci bytového odboru JUDr. Július Bogdan.

O príprave obchodných organizácií na vianočný trh podal informáciu Ing. Marián Sokol. Podpredsedníčke MsNV Ing. Marcele Zelkovej bolo uložené uskutočniť dve verejné zhromažde-

nia zamerané na zvýšenie informovanosti občanov a na riešenie aktuálnych otázok životných podmienok v meste.

V úvode plenárneho zasadania MsNV, ktoré sa uskutočnilo 21. decembra, oboznámil predseda MsNV Michal Krajčík prítomných poslancov a hostí s rozhodnutím rady MsNV odstúpiť v dôsledku novej politickej situácie v meste zo svojich funkcií, a to vrátane odstúpenia predsedu MsNV. Vzhľadom na túto skutočnosť sa hlavným bodom rokovania stali voľby novej rady a funkcionárov MsNV.

Pred samotným volebným aktom bola plenárnemu zasadaniu predložená správa o komplexnom zabezpečovaní úloh na úseku služieb. Ing. Marcela Zelková zoznámila poslancov s rozpisom plánu hospodárskeho rozvoja a s rozpočtom MsNV na rok 1990.

V ďalšom priebehu zasadania sa uskutočnili tajné voľby novej rady a funkcionárov MsNV. Do funkcie predsedu MsNV bol zvolený Ing. Miloš Souček /Demokratická strana/. Za podpredsedov boli zvolení: Ing. Marcela Zelková /KSS/ a promovaný právnik Július Meszároš /bez politickej príslušnosti/, za tajomníka MsNV PhDr. Ján Lauf /KSS/. Ďalšími členmi novej rady MsNV sa stali poslanci: Ing. Ján Baran /bez politickej príslušnosti/, Miroslav Ďuračka /KSS/, Ing. Ján Hanko /KSS/, Ing. Milan Kopál /KSS/, Ing. Milan Machálek /KSS/, Ľubomír Pekár /KSS/, Ing. Anna Pitnerová /bez politickej príslušnosti/, Emília Svitková /bez politickej príslušnosti/, Gabriel Šlosár /Demokratická strana/, Pavol Šesták /bez politickej príslušnosti/ a Milan Švec /bez politickej príslušnosti/.

Po volebnom akte poďakoval odstupujúci predseda MsNV Michal Krajčík doterajším členom rady za ich prácu, novozvoleným členom rady a funkcionárom MsNV poprial, aby sa im práca do nastávajúcich slobodných volieb darila a požiadal novozvoleného predsedu MsNV Ing. Miloša Součeka, aby sa ujal ďalšieho vedenia plenárneho zasadania MsNV.

Za predsednícky stôl potom zasadlo novozvolené vedenie mesta. Zasadanie pokračovalo diskusiou, v ktorej vystúpilo 24 poslancov reagujúcich na aktuálnu politickú situáciu v mes-

te. Diskusiu podnietilo aj úvodné slovo novozvoleného predsedu Ing. M. Součeka, ktorý poukázal na mnohé problémy mesta. Je ich dosť - životné prostredie, výstavba, občianska vybavenosť, služby. Mnohé sa zanedbalo, mnohé nedokončilo. Teraz, keď sa naša spoločnosť v celom štáte prebudila, nesmieme spať ani my na MsNV, ani občania nášho mesta. Úloh pred nami je veľa. Musíme však dokázať, že dôveru, ktorú sme dnes naším zvolením dostali, nesklameme, že urobíme v prospech nášho mesta a našich spoluobčanov všetko, čo je v našich silách. Toto musí byť našou úlohou a naším cieľom i pri vstupe do nového roku, ktorý je už predo dvermi.

HOSPODÁRSKE POMERY

Prievidza patrí medzi popredné priemyselné mestá Stredoslovenského kraja. Pôsobia v nej podniky a závody takých dôležitých odvetví, ako je uhoľné baníctvo, strojárenstvo, stavebníctvo, cestné stavby, kovospracujúci a obuvnícky priemysel, ale aj sklársky, textilný, polygrafický, potravinársky priemysel, priemysel stavebných hmôt, poľnohospodárske podniky, dopravné závody ČSD a ČSAD, Okresná správa spojov, obchodné organizácie a podniky služieb.

Medzi hospodárskymi organizáciami majú významné postavenie dva výskumné ústavy - Banský výskumný ústav, ako jediná výskumno-vývojová organizácia uhoľného baníctva na Slovensku a Výskumný ústav pre petrochémiu, najúspešnejšie vedecko-výskumné pracovisko výrobnohospodárskej jednotky Slovnaft. Jeho úroveň potvrdzuje aj putovná zástava za najvyššie ekonomické prínosy z realizovaných vynálezov spomedzi všetkých rezortných vedecko-výskumných pracovísk na Slovensku, ktorú prevzali v máji 1989.

Nie bezvýznamným prínosom, najmä pre poľnohospodárske organizácie v meste, je aj skutočnosť, že v januári začalo v Agrochemickom podniku Prievidza fungovať výpočtové stredisko, prostredníctvom ktorého bude táto organizácia poskytovať poľnohospodárom komplexné služby nielen na úseku operatívneho riade-

nia poľnohospodárskej výroby, ale aj v oblasti sociálno-ekonomickej.

S Prievidzou je úzko spätá história najstaršieho priemyselného podniku na hornom Ponitrí, závodu Carpathia. Hoci od jeho založenia uplynulo už takmer 115 rokov, pracovníci tejto organizácie si koncom roka pripomenuli iné výročie - pred tridsiatimi rokmi začali vyrábať hotové polievky, ktoré veľkou mierou predznamenali ďalšie zameranie a ďalší rozvoj závodu.

Záslužnú a pre obyvateľstvo dnes už nenahraditeľnú službu vykonávajú Technické a záhradnícke služby mesta. V máji si pripomenuli 25. výročie svojej existencie. Pri tejto príležitosti im Krajský národný výbor a Krajská odborová rada udelili Červenú zástavu ako uznanie za dlhoročnú svedomitú prácu v službách občanov mesta.

Neodmysliteľnou pre občanov nášho mesta je služba, ktorú pre nich vykonáva dopravný závod ČSAD, a to či už medzimestskou, ale najmä mestskou hromadnou dopravou. V apríli oslávil závod 40. výročie svojho vzniku.

SLOVENSKÉ UHOĽNÉ BANE, KONCERN, PRIEVIDZA

Podnik bol v roku 1989 organizačne rozčlenený na banské koncernové podniky - Baňa Cigeľ, Baňa Handlová, Baňa Nováky, Baňa Dolina, Banská mechanizácia a elektrifikácia, Výstavba uhoľných baní Holíč a INCO, projektová inžinierska konzultačná organizácia. Do riaditeľstva koncernu boli dňom 1. 1. 1989 začlenené koncernové účelové organizácie Automatizácia riadenia a Banský výskum.

Plán odbytovej ťažby uhlia a lignitu bol splnený na 99,4 %, keď bolo vyťažených 5 268,9 tisíc ton uhlia, z čoho bolo 1 594,6 tisíc ton triedených druhov, čo predstavovalo 30,3 % podiel na ťažbe celkom. Vyrazených bolo 59 683 m banských chodieb.

Vo finančnom hospodárení vykázal podnik stratu -1 467 690 tisíc Kčs. Platobná neschopnosť ku koncu roka nevznikla v žiadnej koncernovej jednotke. Štátnym plánom uložené úlohy splnil

koncern s priemerným evidenčným počtom 16 044 ľudí, z čoho bolo 12 129 robotníkov, 2 147 technicko-hospodárskych pracovníkov a 1 768 pracovníkov ostatného hospodárstva a pomocný obslužný personál. Priemerný mesačný zárobok pracovníka bez ostatných osobných výdavkov bol 4 574,- Kčs. Riaditeľom koncernu bol Ing. Anton Kopún.

BANSKÉ STAVBY

V roku 1989 dosiahli splnenie podmienok samofinancovania, keď zabezpečili príjmy z podnikateľskej činnosti na krytie nákladov a výdajov. Zisk bol oproti plánu prekročený o +6 127 tisíc Kčs, disponibilný zisk o +2 265 tisíc Kčs. V rámci vplyvu organizačných a delimitačných krokov, zmien organizačnej štruktúry v podniku, prestavby a jej urýchlenia v roku 1989, došlo k redukcii požiadaviek na stavebné práce pre oblasť baníctva vo väzbe na ekologický program. V dôsledku prechodu na samofinancovanie došlo k redukcii investovania zo štátneho rozpočtu, ako aj zo zdrojov podniku a k redukcii investovania vôbec.

Uznesenie vlády č. 149/89 o obmedzovaní investičnej výstavby v roku 1989 spôsobilo postupné odvolávanie stavieb a objektov zo strany investorov. Zmeny boli riešené náhradnými prácami so zvýšenou dislokovanosťou, a tým i nárastom nákladov, redukovaním pracovných kapacít a hľadaním náhradných profesií /murár, tesár/. Riaditeľom podniku bol Ing. Viliam Michalovič.

PRIEMSTAV

Podnik splnil objemové ekonomické úlohy za rok 1989 nasledovne: stavebné práce vykonávané vlastnými pracovníkmi v ZSV na 98 %, stavebné práce podľa dohodnutých zmlúv na 94,8 %, komplexná bytová výstavba - plán splnený na 91,7 %, "S" na ZÚ ŠIP splnený na 130,9 %, výkony celkom na 98,4 %, náklady celkom na 98,4 %. V podniku bola plánovaná strata v hospodárskom výsledku -28 400 Kčs, dosiahnutá strata bola -27 693 Kčs. Priemerný mesačný zárobok na 1 pracovníka bol 3 122,- Kčs, čo pred-

stavuje 97 % z plánu. Počet rozostavaných bytov sa v roku 1989 znížil oproti plánu 1 428 bytov na 1 024 bytov, počet dokončených bytov bol však oproti plánu 1 459 bytov nižší o 231 bytov. Počet dokončených stavieb bol splnený na 100 %, keď bolo odovzdaných podľa plánu 14 stavieb.

Do augusta bol riaditeľom podniku Ing. Gejza Sedláček. Odvtedy je Ing. Viktor Bezák.

STREDOSLOVENSKÉ KONZERVÁRNE A LIEHOVARY, závod CARPATHIA

Priemyselná činnosť závodu bola zameraná na výrobu ovocných nátierok, kompótov, konzumných sirupov, ovocných a zeleninových džúsov, tortového želé a discokrémov, dehydrovaných polievok, bujónov, dehydrovaných omáčok, sterilizovaných polievok, ovocných destilátov. V rozhodujúcich ukazovateľoch bolo plnenie nasledovné: dodávky do trhových fondov, bez liehovín, boli splnené na 100,8 %, vývoz do nesocialistických štátov na 59,5 %. Produktivita práce bola splnená na 102,3 %, rentabilita výrobných fondov na 116,1 % a zisk na 112,2 %. Napriek týmto relatívne dobrým výsledkom plnenie úloh štátneho vykonávacieho plánu bola výroba nepriaznivo ovplyvňovaná nedostatkom polotovarov na výrobu džemov, ale aj karotkovej drene a čerstvej mrkvy. Nedostatkom bola i nekvalitná fólia na plnenie džúsov a chýbajúci obalový materiál na dehydrované polievky.

V súťaži o Zlatú Salimu v Brne reprezentovali podnik vzorky nových výrobkov JANA hrušková a JANA hruškovo-hroznová. Oba výrobky získali v súbore s nápojmi Citrita najvyššie ocenenie.

Riaditeľom závodu do 31. 5. 1989 bol Ladislav Mikuš. Od 1. 6. 1989 Ing. Darina Matyášová.

STREDOSLOVENSKÉ MLIEKÁRNE

Záväzné ukazovatele plánu boli splnené nasledovne: plánovaný nákup mlieka 32 130 tisíc litrov bol prekročený o 1 399 tisíc litrov, čo je oproti roku 1988 viac o 696 900 litrov. Plánovaná strata bola znížená o 78 tisíc Kčs. V porovnaní s rokom 1988 bol hospodársky výsledok zlepšený o 1 320 tisíc Kčs. Čistá produkcia na plán bola prekročená o 457 tisíc Kčs. Trhové dodávky v štátnych maloobchodných cenách boli splnené na 100 %. Kooperačný vývoz sušeného mlieka bol oproti plánu zvýšený o 160 ton. Produktivita práce bola napriek prekročeniu stavu pracovníkov splnená na 103 %. Priemerné zárobky vzrástli oproti roku 1988 o 201,- Kčs na pracovníka. Splnená nebola tučnosť nakupovanej suroviny o 0,035 %, čo malo nepriaznivý vplyv na plnenie výrobných úloh, i keď bolo najvyššie v Stredoslovenskom kraji. Hrubá výroba nebola splnená o 806 tisíc Kčs. Riaditeľom podniku bol Ing. Rudolf Žiaček.

SEVEROSLOVENSKÉ ŠTÁTNE LESY, ŠTÁTNY PODNIK, závod PRIEVIDZA

V roku 1989 hospodáril Lesný závod Prievidza na výmere cca 45 tisíc hektárov lesnej pôdy. Výrobno-ekonomické ukazovatele boli splnené nasledovne: vývoz do nesocialistických štátov na 138 %, dodávky úžitkového dreva na 100,1 %, dodávky guľatinových sortimentov na 100,6 %, priame náklady pestovateľskej činnosti na 103 %, upravené vlastné výkony na 103,6 %. Rekonštrukcia máloproduktívnych lesov bola splnená na 102,8 %. Splnený bol aj plánovaný hrubý objem výroby na 104,3 % vo všetkých činnostiach okrem opráv a údržby. Zalesnených bolo 535 hektárov, z toho 320 ha holín po ťažbe. Prerezávky boli vykonané na výmere 1 017 hektárov. Objemových krmovín pre vlastnú potrebu bolo vyrobených 3 121 q. Závod vybudoval 9 km nových ciest a zvážnic.

Priemerný zárobok dosiahol 3 220 Kčs, čo bolo o 2 % viac oproti plánu pri náraste produktivity práce o 5 %. Hospodársky výsledok bol splnený na 101,6 %. Riaditeľom závodu bol Ing. Ján Supuka.

ZÁVODY 29. AUGUSTA, závod PRIEVIDZA

Závod mal v priemere 992 pracovníkov. Plán výroby splnil na 102 %, hrubú výrobu na 104,6 %. Plánované úlohy v pároch boli splnené na 101,7 %, keď závod vyrobil o 29 tisíc párov obuvi viac ako mu ukladal plán. Dodávky pre vnútorný trh boli splnené na 105,9 %. Dodávky pre odberateľov v socialistických štátoch boli splnené na 100 %. Závod splnil aj dodávky pre odberateľov v nesocialistických štátoch. Oproti roku 1988 bola nadčasová práca znížené o 1,2 %. Plánovaný hospodársky výsledok za rok 1989 bol splnený na 109,9 %. Závod vyrábal väčšinou dámsku vychádzkovú a spoločenskú obuv. V oblasti kvality nedosiahol závod dobré výsledky. I keď oproti roku 1988 bol znížený počet reklamácií o 6 588 párov, v roku 1989 vrátili odberatelia závodu 16 601 párov obuvi. Riaditeľom závodu bol Ing. Ľubomír Grznárik.

TATRANÁBYTOK, ŠTÁTNY PODNIK, závod PRIEVIDZA

Závod vyrábal tento sortiment: obývacie steny Adrika, konferenčné stolíky Kati, čalúnené súpravy Kolor. Plánované úlohy boli splnené nasledovne: výroba tovaru na 101 %, odbyt vo veľkoobchodných cenách na 101,7 %, vnútorný obchod na 101,9 % a vývoz vo veľkoobchodných cenách na 101,9 %. Oproti roku 1988 však v dôsledku zmien veľkoobchodných cien dňom 2. 1. 1989 poklesol objem výroby na 95 až 97 %. Výkony boli splnené na 100,7 %, náklady prekročené o 510 tisíc Kčs, zisk bol splnený na 103,6 %. Priemerný zárobok pracovníka bol 2 668,- Kčs. Riaditeľom závodu bol Ondrej Bartoš.

AGROSTAV

Podnik splnil plán nasledovne: výkony celkom na 102,6 %, čistá produkcia na 98,2 %, podiel materiálových nákladov na 102,8 %, podiel mzdových nákladov na 95,8 %. Plánovaná strata bola znížená o 338 tisíc Kčs. Podiel mzdových nákladov bol znížený o 7 % miezd, ktoré boli vyplácané z fondu odmien. Napriek

tomu, že globálne plnenie ukazovateľov plánu bolo pomerne priaznivé, nebolo uspokojivé plnenie plánu na jednotlivých stavbách. Výrobný program podniku bol narušený rozhodnutím vlády o zákaze začínania stavieb po 5. 5. 1989, čo ovplyvnilo plnenie úloh najmä na odvodňovacích stavbách. Počas roka pretrvával nedostatok hlavných druhov stavebných materiálov. Riaditeľom podniku bol Ing. Pavel Kušnier.

POĽNOPRODUKTA

V roku 1989 boli prekročené úlohy plánu takmer vo všetkých kvalitatívnych ukazovateľoch. Štruktúra výroby bola dodržaná na úrovni cca 90 %, čo sa kladne prejavilo v stabilite a v časovom plnení úloh. Plán ukladal podniku výrobu v objeme 41 miliónov Kčs. Skutočnosť bola 44 561 tisíc Kčs. Takmer celé prekročenie objemu výroby bolo dosiahnuté zavedením neplánovanej výroby sušeného cesnaku. Ročný zisk bol prekročený o 559 tisíc Kčs, čo vytvorilo podmienky pre nadplánované prídely do fondov odmien a FKSP. Štruktúra výrobnej činnosti podniku v roku 1989 pozostávala z nasledovných výrob a služieb: výroba rýchlenej zeleniny, priesad, kvetov, kytíc a vencov, sušenie koreňovej zeleniny a cibuľovín, sušenie lesných plodov, krmných komponentov, výroba polyetylénových výrobkov, potravinárskej manipulačnej techniky, kovovýroba, povrchová výroba kovov vysokotlakovým polyetylénom, stavebná činnosť, poľnohospodárske služby a remeselné práce. Riaditeľom závodu bol Ing. Ján Kabát.

DOPRAVA A SPOJE

ČSAD, ŠTÁTNY PODNIK, závod PRIEVIDZA

Vo vykonávacom pláne na rok 1989 prevzal dopravný závod úlohy finančného plánu vo výške 166 300 tisíc Kčs, ktoré boli vyššie oproti skutočnosti roku 1988 o 3 936 tisíc Kčs. Plánovaný nárast výkonov mala zabezpečiť nákladná doprava prírastkom 2 818 tisíc Kčs a osobná doprava prírastkom 751 tisíc Kčs.

V skutočnosti nákladná doprava zvýšila tržby oproti roku 1988 o 4 627 tisíc Kčs, osobná doprava o 528 tisíc Kčs a finančné výkony celkom boli vyššie o 5 349 tisíc Kčs. Tento priaznivý vývoj bol odrazom nárastu prepravných požiadaviek v oblasti nákladnej dopravy vnútroštátnej i medzinárodnej kamiónovej dopravy, ktoré zaznamenali prírastky tržieb 2 357 tisíc Kčs, resp. 2 321 tisíc Kčs. Z hľadiska rentability najefektívnejší prepravný systém zbernej služby zaznamenal pokles tržieb o 242 tisíc Kčs. Problémom, ktorý pretrvával začiatkom roka, bol fond opráv. Jeho výška bola stanovená až v mesiaci apríli. Riaditeľom závodu bol Ján Ištván.

OKRESNÁ SPRÁVA SPOJOV

V organizácii pracovalo 552 pracovníkov, ktorí zabezpečovali spojové služby na 34 poštách, 2 poštových strediských a v 36 stánkoch PNS, resp. pôsobili na úseku telekomunikácií. V roku 1989 bolo podaných 79 900 obyčajných balíkov a 828 700 poštových poukážok. Pribudlo 1 135 telefónnych staníc /dovedna je ich už 22 412/. Bytových telefónnych staníc pribudlo 569 /dovedna je ich 8 459/. Výnosy za rok predstavujú čiastku 73 214 tisíc Kčs. Náklady na činnosť boli 31 214 tisíc Kčs. Plánovaný zisk bol splnený na 100,15 %, čo v korunách predstavuje sumu 42 000 tisíc Kčs. Poštová novinová služba predala, resp. roznosila predplatiteľom 10 401 tisíc kusov novín a časopisov. Maloobchodný obrat predstavoval čiastku 30 492 tisíc Kčs. Počet sústredeného inkasa vzrástol o 1,78 % a výška vyinkasovaných súm o 29,91 %.

Do decembra bol riaditeľom OSS Jozef Števčík, ktorého v poslednom mesiaci roka vystriedal Ing. Ján Leporis.

OBCHOD A SLUŽBY

Obchodné služby na území mesta poskytovalo 15 obchodných organizácií, ktoré mali k dispozícii 163 predajní s celkovou plochou 43 800 m^2. Pribudlo 154 nových predajní, kioskov, butikov, v prevažnej miere zameraných na pohostinské služby.

Na území mesta poskytovalo platené služby dovedna 26 organizácií, z toho 5 družstevných, v 78 prevádzkových jednotkách. Okrem toho poskytovala drobné doplnkové služby aj drobná prevádzkareň MsNV a 478 občanov na základe povolenia vydaného MsNV.

ZELENINA, ŠTÁTNY PODNIK, závod PRIEVIDZA

V plnení hlavných ukazovateľov štátneho plánu dosiahol závod nasledovné výsledky: plnenie maloobchodného obratu na 93,6 %, plnenie veľkoobchodného obratu na 98,54 %, mzdové fondy boli čerpané na 102,76 %, priemerná mzda bola 2 600,- Kčs. Náklady celkom boli čerpané na 110,75 %, výkony celkom na 95,59 %. Preprava tovaru bola splnená na 107,24 %, prepočítaná náklady na 1 tkm na 92 %. Riaditeľom závodu bol Ing. Ladislav Bartolen.

REŠTAURÁCIE PRIEVIDZA

Plánovaný počet pracovníkov bol 958, skutočnosť 910. Plánované úlohy boli splnené nasledovne: maloobchodný obrat bol prekročený o 3 361 tisíc Kčs, výkony o 1 409 tisíc Kčs a bilančný zisk bol docielený vo výške 3 706 tisíc Kčs, čo je o 564 tisíc Kčs viac ako predpokladal plán.

V priebehu roka 1989 neboli otvorené nové prevádzkarne ani strediská. Z dôvodu výstavby bytových jednotiek v časti Necpaly bola v priebehu roka zlikvidovaná reštaurácia Dúbrava. V máji sa pracovníci podnikového riaditeľstva presťahovali z hotela Magura v Prievidzi do novej administratívnej budovy v Bojniciach. Riaditeľom organizácie bol Augustín Miškovič.

KOVOTEX, ŠTÁTNY PODNIK, PRIEVIDZA

Plánovaný zisk splnil podnik na 142,2 %, čo predstavuje prekročenie plánu o 579 tisíc Kčs. Zaznamenané však bolo nerovnomerné plnenie plánovaného zisku, zapríčinené predo-

všetkým úpravou veľkoobchodných cien k 31. 12. 1988. U kotlov na pevná palivá došlo k zníženiu VOC o 1000 Kčs na jeden kotol. V I. polroku bolo vyrobených 288 kotlov, čo malo negatívny dopad na tvorbu zisku 288 tisíc Kčs. Z uvedeného dôvodu sa v II. polroku 1989 výroba týchto kotlov zastavila. Ďalší negatívny vplyv i napriek splnenému plánovanému zisku bol zaznamenaný na úseku stredísk sektoru textil, a to nárastom obchodných zrážok na 21 % oproti plánovaným 16 %, čím sa znížil zisk o 300 tisíc Kčs. Pozitívny vplyv na tvorbu zisku malo zlepšenie hospodárenia na strediskách sektoru kovo. Tržby od obyvateľstva boli splnené na 106,7 %. Dodávky do tržných fondov v maloobchodných cenách boli za rok 1989 splnené na 109,8 %. Prekročenie bolo ovplyvnené najmä výrobou radiátorových článkov. Riaditeľom podniku bol JUDr. Jozef Krško.

AGROCHEMICKÝ PODNIK, SPOLOČNÝ PODNIK PRIEVIDZA, so sídlom v SEBEDRAŽÍ

Problém so zavádzaním nových ekonomických podmienok sa podarilo tomuto podniku vcelku zvládnuť. Avšak zavedenie odvodu z miezd sa prejavilo vo zvýšení nákladov o 3 506 tisíc Kčs, zvýšenie úrokových sadzieb čerpaných úverov o 800 tisíc Kčs a zmena ceny nafty o 320 tisíc Kčs. To nútilo podnik zabezpečiť v pláne roku 1989 medziročný prírastok vo výkonoch takmer 6 miliónov Kčs. Podnik čerpal v roku 1989 subvencie na výstavbu skladu priemyselných hnojív na mimoriadnu splátku úveru, na zvýšenie úrokových sadzieb, ako aj na prostriedky do FKSP. Zvýšenie cien za agrochemické práce nielenže nepokrylo zavedenie nových ekonomických nástrojov, ale naopak, spôsobilo ďalší pokles požiadaviek na tieto služby. I v nových ťažkých podmienkach si však podnik chce udržať svoje hlavné poslanie - poskytovať špecializované služby v ochrane a výžive rastlín, ako aj v skladovaní hnojív a chemikálií.

Riaditeľom podniku bol Ing. Metod Mišenka.

ZDROJ, ŠTÁTNY PODNIK, PRIEVIDZA

Úlohy vykonávacieho plánu splnil podnik vo všetkých výkonových ukazovateľoch. Plán maloobchodného obratu bol splnený na 100,98 %, plnenie plánu veľkoobchodného obratu na 100,72 %. Predaj cudzím odberateľom splnený nebol z toho dôvodu, že Jednota, ale aj iní odberatelia, nakupujú vo väčšej miere cez vlastné veľkoobchody, ako i z dovozu, a ich objednávky klesli pod úroveň roku 1988. Zabezpečovanie spokojnosti spotrebiteľského dopytu musel závod zabezpečovať i pri sťažených podmienkach vo vytváraní zásob a s problémami vo fondovom zabezpečení. Išlo predovšetkým o rozpory medzi dopytom a ponukou, a to hlavne u rybích výrobkov, mliečnych konzerv, mrazeného filé, mrazených a hotových jedál. Časové výpady boli u mäsa a nedostatky v sortimente mäsových výrobkov. Plánované úlohy priaznivo splnili lahôdkárske výrobne, kde boli realizované výkony výroby v hodnote 16 522 tisíc Kčs s prekročením plánu o 522 tisíc Kčs.

Bilančný zisk ako finálny výsledok bol prekročený o 660 tisíc Kčs. Stav pracovníkov ku koncu roka bol 909 osôb, produktivita práce bola splnená na 101,3 %. Priemerná mzda na pracovníka bola 2 660,- Kčs, čo predstavovalo plnenie na 103,14 %. Riaditeľom závodu bol Milan Vida.

MÄSOVÝ PRIEMYSEL, ŠTÁTNY PODNIK, PRIEVIDZA

Závod zabezpečoval výrobu mäsa a mäsových výrobkov. Surovinu potrebnú na túto činnosť si obstarával na základe hospodárskych zmlúv s jednotlivými prvovýrobcami jatočných zvierat z okresu Prievidza a Žiar nad Hronom, ako i nákupom mäsa z jednotlivých závodov Mäsopriemyslu v Západoslovenskom kraji. Opracované mäso výsekové a mäsové výrobky distribuoval podnik do obchodnej siete v okrese Prievidza, Žiar nad Hronom a Martin. Celú túto činnosť zabezpečoval závod s 367 pracovníkmi.

Hlavné ukazovatele hospodárenia boli splnené nasledovne: nákup jatočných zvierat na 106,9 %, keď bolo nakúpených 17 559 ton, výroba mäsových výrobkov na 95,5 %, výroba opracovaného

mäsa výsekového na 103,5 %. Do trhových fondov bolo dodaných celkom 9 669 ton mäsa a mäsových výrobkov, čo predstavuje splnenie na 101,1 %. Výkony boli splnené na 100,2 %, zisk celkom na 103 %, čo predstavuje čiastku 10 277 tisíc Kčs. Stav pracovníkov k 31. 12. 1989 bol 367 osôb. Riaditeľom závodu bol Ing. Jozef Horn.

STREDOSLOVENSKÉ PIVOVARY A SÓDOVKÁRNE

Vyrábaným sortimentom v tomto roku boli tieto druhy limonád: Olympus, Citro Cola, Flóra, Kofola, Pomarit P, Pomo, sóda, Muškátka. Dosiahnuté boli nasledovné ekonomické výsledky: výroba nealkoholických nápojov bola splnená na 106,7 %, výroba tovaru na 110,2 %, výkony na 112,6 % a zisk bol prekročený o 852 tisíc Kčs, čo predstavuje splnenie na 133,4 %. Počet pracovníkov k 31. 12. 1989 bol 63 osôb. Riaditeľom závodu bola Ing. J. Murgašová.

POĽNOHOSPODÁRSKE ZÁSOBOVANIE A NÁKUP, koncernový podnik, PRÍEVIDZA

Od 1. 1. 1989 prešiel tento podnik na novú organizačnú štruktúru. Zrušený bol Poľnohospodársky nákupný a zásobovací podnik a ku koncernovému podniku Prievidza bol pričlenený závod Martin. Ďalšou organizačnou zmenou v roku 1989 bola delimitácia niektorých činností. Hlavným predmetom činnosti po delimitácii v podniku sa stalo komplexné hospodárenie s obilným fondom, nákup, úprava, triedenie obilnín a ostatných rastlinných výrobkov /olejniny, zemiaky, malotonážne plodiny/ vrátane ich odbytu, výroba a zásobovanie poľnohospodárskych podnikov kŕmnymi zmesami vrátane zabezpečovania surovín na ich výrobu. Rozhodujúce ukazovatele neboli v roku 1989 splnené. Zisk nebol splnený o 356 tisíc Kčs, čistá produkcia o 749 tisíc Kčs. Podstatný vplyv na nesplnenie týchto ukazovateľov mal nerealizovaný plánovaný dovoz kukurice.

Z ťažiskových ukazovateľov hmotného plánu bola výroba kŕmnych zmesí splnená na 100,3 %, plán nákupu obilovín na 100,3 % a nákup konzumných zemiakov na 107,9 %. V roku 1989

bol zavedený nový výrobný program - výroba Matmixu/A. Jedná sa o výrobok, ktorý je pridávaný do krmných zmesí pre vysokoprodukčné nosnice. Riaditeľom podniku bol Ing. Miroslav Švercel.

STROJOVÁ A TRAKTOROVÁ STANICA PRIEVIDZA

Organizácia pracuje ako odštepný závod Výskumno-výrobného podniku poľnohospodárskej techniky v Rovinke. Závod má štyri výrobné strediská: stredisko poľnohospodárskej výrobnej činnosti, ktoré sa zameriava na rekultivačné a zemné práce v okrese, stredisko opravárenskej činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré vykonáva generálne opravy závesných rezačiek a samozberacích vozov, stredisko mechanizácie živočíšnej výroby - vykonáva servis chladiacej a dojacej techniky poľnohospodárskym podnikom a stredisko výrobno-strojárskej činnosti, ktoré vyrába stroje a zariadenia pre poľnohospodárstvo.

Závod splnil plánované ročné úlohy napriek výpadku výroby na stredisku výrobno-strojárskej činnosti, a to najmä mimozmluvným zabezpečovaním generálnych oprav strojov a zariadení. Závod sa úspešne vysporiadal aj s nadmerným stavom zásob, ktoré sa mu podarilo znížiť pod plánovanú úroveň. Pri neprekročení plánovaného stavu pracovníkov a súčasnom podstatnom zvýšení produktivity práce bolo dosiahnuté aj zvýšenie priemerných zárobkov. Riaditeľom závodu bol Ing. Jaroslav Majer.

SOCIÁLNE POMERY

Životnú úroveň obyvateľov Prievidze vytvára aj bytová kultúra. 53 309 obyvateľov nášho mesta býva v 16 602 bytových jednotkách. Z tohto počtu je 5 749 bytov štátnych, 6 057 bytov družstevných, 2 318 bytov podnikových a 2 478 bytov postavených v rámci individuálnej bytovej výstavby. Jeden byt pripadá na 3,21 obyvateľov.

V prvom februárovom týždni prestrihol predseda MsNV Michal Krajčík pásku na novom hospodárskom pavilóne pre dôchodcov, ktorý bol s polročným predstihom vybudovaný v akcii Z nákladom 3 milióny korún. Tento objekt zahrňuje kuchyňu a jedáleň s kapacitou 250 jedál, ordináciu lekára, spoločenskú miestnosť pre 110 ľudí, klubovňu a miestnosť na rehabilitáciu.

Začiatkom júla bol na sídlisku Kopanice odovzdaný do užívania objekt novovybudovaného Územného obvodného zdravotného strediska. V zariadení sú dve územné obvodné ambulancie, gynekologická a stomatologická ambulancia a 3 dorastové ambulancie. Novinkou je, že v tomto zariadení nie je zavedený systém časovania pacientov.

O dobrej zdravotníckej starostlivosti o obyvateľov mesta svedčí aj neustály pokles dojčenskej úmrtnosti, ako aj minimálny výskyt tuberkulóznych ochorení a najmä predlžovanie priemerného veku ľudí bývajúcich v meste. V Prievidzi je 11 územných lekárskych obvodov. V meste ordinuje a pôsobí 123 lekárov, z čoho je 39 odborných, 14 detských, 27 zubných, 13 závodných lekárov, 4 dorastoví lekári.

Predlžovaním priemerného veku rastie aj počet dôchodcov v našom meste. V roku 1989 ich bolo evidovaných 7 512, z čoho je 2 985 starobných, 1 440 vdovských, 1 895 invalidných, 1 130 čiastočne invalidných, 48 sociálnych a 14 osobných dôchodkov. Jednorazové sociálne dávky boli poskytované 337 sociálne odkázaným dôchodcom, ako aj opakované mesačné príspevky, jednorazové príspevky na nákup uhlia, ošatenia, stravu v celkovej čiastke 1 113 886 Kčs. V priebehu roka bolo umiestnených v domove dôchodcov 21 prestárlych, o ktorých sa nemal kto postarať. V penzióne dôchodcov je ubytovaných 110 osôb. Dohľad nad výchovou bol vykonaný u 76 maloletých detí v 39 rodinách. Pracovníčky odboru uskutočnili 24 kontrol.

Mestský protialkoholický zbor podal v priebehu roka 62 návrhov na protialkoholickú liečbu. Vykonal 84 pohovorov s občanmi požívajúcimi vo zvýšenej miere alkoholické nápoje. Zorganizoval 15 prednášok o škodlivosti alkoholizmu na ľudský organizmus.

ŠKOLSTVO

Odbor školstva a kultúry MsNV spravoval 24 predškolských zariadení, z toho 18 jaslí so 78 triedami a 2 871 deťmi a 6 materských škôl s 98 triedami a 2 778 deťmi. Zrušené boli 4 materské školy s kapacitou 120 detí. Telesne postihnuté deti chodili do materskej školy s osobitnými triedami pre 15 detí. Zaškolených bolo 87,8 % detí z celkového počtu detí tejto vekovej kategórie v meste.

Do I. ročníka základných škôl bolo zapísaných 1 037 detí, čo je o 113 menej ako v roku predchádzajúcom. Smennosť v základných školách mesta predstavovala 7,52 %. Striedavé vyučovanie bolo na ZŠ Ulica Malonecpalská, Ulica Majakovského, Ulica Fučíkova a III. ZŠ Ulica Sama Chalupku. Na základných školách sa vyučovalo v 346 triedach.

Počítačovou technikou boli vybavené 4 učebne. Základnou didaktickou technikou sú vybavené všetky základné školy. V základných školách aktívne pracovalo 99 družín a 8 školských klubov.

Na základných školách pôsobilo 606 pedagogických pracovníkov.

Z celkového počtu žiakov ZŠ prospelo 97,72 % žiakov, vyznamenaných bolo 29,21 %, veľmi dobrý prospech dosiahlo 23,84 %, neprospelo 2,28 % žiakov.

Stredné školy - Gymnázium V. B. Nedožerského a Strednú ekonomickú školu navštevovalo 1 169 študentov. Počet pedagogických pracovníkov je 87. V piatich stredných odborných učilištiach, a to SOU strojárske, služieb, stavebné, banícke

a poľnohospodárske získavalo odbornú kvalifikáciu 2 904 žiakov pod vedením 258 pedagogických a výchovných pracovníkov.

Žiakom a pedagógom Osobitnej školy odovzdali pri vstupe do nového školského roka novovybudovaný 12 triedny školský pavilón. Veľa úspechov v novom školskom zariadení zaželal žiakom a pedagogickým pracovníkom predseda MsNV Michal Krajčík.

Do siete predškolských zariadení v meste pribudla aj nová materská škola a detské jasle na Ulici Jána Palárika, v časti Nové mesto. Zásluhu na tejto škole má vedenie Slovenských uhoľných baní a Okresné stavebné bytové družstvo, ktorí pre tento účel uvoľnili 16 bytov. Rekonštrukciu na školské zariadenie vykonal Agrostav. Deti Nového mesta tu získali 35 miest v jasliach a 125 v Materskej škole.

Na začiatku školského roka pripravili pedagógovia Ľudovej školy umenia k 50. výročiu založenia školy prehliadku svojej umeleckej činnosti. V preplnenej športovej hale dokumentovali žiaci a absolventi školy svoju lásku k hudbe, spevu, tancu a umeleckému slovu. Súčasťou osláv bola aj výstavka prác žiakov inštalovaná vo vstupných priestoroch športovej haly. Pri tejto príležitosti udelil ONV škole Čestné uznanie a medailu Za rozvoj okresu Prievidza, ako výraz vďaky a uznania za vynikajúce výchovné výsledky školy. Z iniciatívy pedagogického zboru školy vyšla aj publikácia "50 rokov hudobného školstva v Prievidzi", ktorá podáva plastický obraz o polstoročnej histórii školy.

V krajskom kole súťaže ZENIT, v odbore predavač potravinárskeho tovaru, ktoré sa v druhej polovici septembra uskutočnilo v Bojniciach a na ktorom sa zúčastnili víťazné družstvá zo všetkých závodov Zdroj Stredoslovenského kraja, zožali úspechy žiačky z prievidzského strediska praktického

vyučovania pri závode Zdroj. Zvíťazili v súťaži družstiev a aj absolútnou víťazkou sa stala Vladimíra Madajová z toho istého strediska.

10. októbra boli v Považskej Bystrici slávnostne vyhlásené výsledky socialistickej súťaže Stredných odborných učilíšť za školský rok 1988/89. Prvenstvo spomedzi 25 súťažiacich učilíšť strojárskych, elektrotechnických, hutníckych a baníckych Stredoslovenského kraja získalo SOU strojárske v Prievidzi, ktoré prevzalo za svoje vynikajúce výsledky aj rezortné vyznamenanie.

Dlhodobá príkladná práca vo výchovno-vzdelávacej činnosti, ako aj v záujmovej a verejnoprospešnej činnosti SOU služieb na Nábreží J. Kalinčiaka, bola odmenená plaketou Za rozvoj Stredoslovenského kraja. Že je vyznamenanie v správnych rukách, dokázala aj skutočnosť, že toto učilište získalo za svoju aktivitu v socialistickej súťaži všetkých sesterských učilíšť Stredoslovenského kraja v uplynulom školskom roku 1. miesto.

Základná škola I. na Ulici S. Chalupku nadviazala družbu so ZŠ na Slnečnej ulici v Šumperku. Dohoda, ktorú obe školy uzavreli, je zameraná na výmenu skúseností v oblasti výchovného vyučovacieho procesu, športových súťaží, vydávanie školského časopisu a nadviazanie priateľských vzťahov medzi deťmi a učiteľmi.

KULTÚRA

Podobne ako v rokoch predchádzajúcich, aj v roku 1989 bolo Mestské kultúrne stredisko rozhodujúcim realizátorom kultúrno-výchovnej činnosti v meste. Hlavnú pozornosť venovalo toto zariadenie práci s mládežou. Úspech mali najmä nové, netradičnými formami koncipované a kombinované podujatia s hudobnou, tanečnou, náučnou či audiovizuálnou zložkou, ktoré si všímali rôzne oblasti spoločenského života.

Z masovejších akcií to boli napríklad spoločenské zábavné podujatia ako Škola zabáva školu, ples stredoškolskej mládeže, diskoplesy, majálesy, voľba Miss roka. V spolupráci s Domom pionierov a mládeže boli zorganizované výchovno-vzdelávacie programy pre členov školských klubov.

Nie s najlepším pochopením zo strany mládeže sa stretlo organizovanie diskoték v reštauračných zariadeniach, a to najmä v mestských štvrtiach Kopanice a Zapotôčky. V oblasti pôsobenia na mladé rodiny a matky pokračovali v činnostiach dva kluby mladých matiek na sídliskách Zapotôčky a Kopanice. Po počiatočnom pochopení záujem mierne poklesov najmä na sídlisku Kopanice, a to aj pre nevyhovujúce priestory, ktoré mali organizátori k dispozícii.

Vzdelávanie členov svetonázorových krúžkov organizovaných v základných a stredných školách pokračovalo pravidelne. Aktívnu činnosť vyvíjalo 11 krúžkov. Značný záujem bol o jazykové kurzy, a to ako u mládeže, tak aj u dospelých, ktorí sa zdokonaľovali v nemčine, angličtine a francúzštine. Okrem toho organizovalo Mestské kultúrne stredisko aj intenzívne kurzy nemčiny a prípravné kurzy na vysokoškolské štúdium.

V oblasti estetickej výchovy pripravilo Mestské kultúrne zariadenie 15 výstav výtvarných diel a fotografií profesionálnych i amatérskych výtvarníkov a fotografov.

Vysokú umeleckú úroveň a aktivitu preukázali aj v tomto roku, a to aj na súťažných vystúpeniach, folklórne súbory Vtáčnik a detský súbor Malý Vtáčnik, ako aj detský spevácky zbor Úsmev. Aktívne a na dobrej interpretačnej úrovni pôsobili hudobné skupiny Expres aR.T. blues. Veľkým handicapom tohto zariadenia je nedostatok vyhovujúcich priestorov.

Detský spevácky zbor Úsmev pod vedením dirigentky Magdy Orlíkovej sa zúčastnil na V. medzinárodnom festivale speváckych zborov vo francúzskom meste Nantes. V silnej konkurencii

vynikajúcich súborov z celej Európy sa Úsmev prebojoval až do semifinále, čo je vynikajúci úspech nasich malých spevákov.

Na celoslovenskom festivale malých dychových orchestrov, ktorý sa konal v druhej polovici mája v Lednických Rovniach, si prvenstvo spomedzi desiatich súťažiacich orchestrov vybojovala Prievidžanka, ktorá sa pod vedením Petra Apolena predstavila vo výbornom svetle.

Malý dychový orchester Prievidžanka, víťaza májového celoslovenského festivalu, pozvali organizátori IV. ročníka súťaže Bratislavské slávnosti hudieb účinkovať v koncerte, ktorý vysielala aj Československá televízia. Vystúpenie Prievidžanov bolo vysoko hodnotené odborníkmi i poslucháčmi.

V druhej polovici júna bola v bývalom piaristickom kláštore otvorená predajňa DIELO, patriaca Slovenskému fondu výtvarných umení. Predajňa bude nielen predávať obrazy, grafiky a plastiky, ale bude organizovať aj výstavy diel našich popredných umelcov a tak nahradí aj chýbajúcu galériu v okresnom meste.

V prvej polovici júla sa uskutočnil VII. ročník prievidzského kultúrneho leta. V pestrom a bohatom programe bol Večer poézie, promenádny koncert Mestského dychového orchestra, koncerty malej dychovky Prievidžanka, ale súčasťou podujatia boli aj výstavy malieb, užitej grafiky a zaujímavá výstava Poľský plagát. Hosťami boli aj profesionálne hudobné súbory. Nechýbalo ani premietanie filmov v lesoparku na Kopaniciach.

Významný úspech na krajskej prehliadke dospelých speváckych zborov, ktorá sa konala v Martine 7. októbra, dosiahol spevácky zbor Rozkvet, vedený Ing. Jánom Glosom, keď si vybojoval I. pásmo s pochvalou poroty a získal aj cenu za najlepšiu interpretáciu povinnej skladby.

Zmiešaný spevácky zbor Rozkvet uskutočnil v októbri recipročný zájazd do bulharského mesta Vraca. Koncertoval nielen v tomto, ale aj v ďalších troch mestách BĽR. Jeho vystúpenia sa stretli s veľkým ohlasom.

Návštevníkov tradičného baníckeho jarmoku príjemne prekvapili členovia Komorného divadelného štúdia, predtým známeho ako Divadlo bez mena, svojimi "pouličnými" predstaveniami. Súbor pri nich vychodí zo starých tradícií pouličného divadla so všetkým, čo k tomu patrí - improvizovaná scéna i repliky, čierny klobúk na vyberanie vstupného i s aktualizovanou tabuľkou - Povolenie máme!

24. novembra sa prievidzskému obecenstvu galakoncertom v Dome kultúry predstavil súbor piesní a tancov DOMOVINA, ktorým si terajší i bývalí členovia tohto umeleckého telesa pripomenuli 15. výročie svojho vzniku. Za roky vlastnej existencie získala Domovina, vedená Milanom Chvastekom, desiatky cien, uznaní, diplomov a ocenení na rôznych súťažiach, prehliadkach a festivaloch. V závere jubilejného koncertu prevzal Milan Chvastek z rúk vedúceho odboru kultúry ONV Juraja Závadského Čestné uznanie rady ONV za rozvoj a upevňovanie folklórnych tradícií v našom regióne.

Významné poslanie v kultúrnom živote mesta mali pobočky okresnej knižnice s mestskou pôsobnosťou. Estetickú výchovu obyvateľstva organizovali prostredníctvom besied so spisovateľmi, hovorenými bibliografiami, kvízmi, súťažiami, literárno-hudobnými pásmami pripravovanými pre deti i dospelých. V roku 1989 predstavoval knižničný fond týchto knižníc v meste 216 545 kníh. Vypožičaných bolo 410 820 kníh. Počet čitateľov bol 14 590.

Pracovníčky mestských knižníc zorganizovali II. ročník Hornonitrianskeho literárneho týždňa, výstavu Otázky životného prostredia v literatúre a dve besedy so spisovateľmi pochádzajúcimi z nášho regiónu - Danielom Hevierom a Antonom Balážom.

Š P O R T

Medzi desiatimi najlepšími basketbalistami Slovenska za rok 1988, ktorých vyhlásili v januári v prievidzskej športovej hale, boli aj dvaja hráči nášho ligového družstva TJ Baník Cigeľ Prievidza - Jaroslav Kraus a Peter Jančura.

27. januára vyhlásili v prievidzskej športovej hale najlepších športovcov - jednotlivcov, kolektívov, trénerov a telovýchovných funkcionárov okresu za rok 1988. V kategórii dospelých bol za najlepsieho vyhlásený Jaroslav Kraus, basketbalista TJ BC Prievidza. V kategórii športových kolektívov boli prví basketbalistu Baníka Cigeľ Prievidza. Z dorastencov sa na 2. mieste umiestnila Monika Baranyová, basketbalistka Agrostavu Prievidza. V kategórii dorasteneckých športových kolektívov bolo prvenstvo priznané družstvu mladších dorastencov basketbalistov Baníka Cigeľ Prievidza.

V kategórii trénerov dospelých sa na 1. - 3. mieste umiestnili František Fábrik, zápasenie TJ Baník a Ing. Ján Kostka, basketbal TJ Baník Cigeľ Prievidza. Z trénerov mládeže bol na 1. - 3. mieste vyhodnotený Ing. Pavel Tóth, basketbal TJ BC Prievidza.

V druhom marcovom týždni sa splnil odveký sen basketbalistov TJ Baníka Cigeľ Prievidza. V poslednom play-of zápase porazili na vlastnej palubovke družstvo Sparty ČKD Praha 89:65 a po prvý raz vo svojej histórii sa stali majstrami ČSSR. Družstvo, vedené trénerom Ing. Jánom Hluchým, spôsobilo svojim fanúsikom, svojmu mestu, ale aj celému hornému Ponitriu obrovskú radosť. Že na tomto úspechu mali svoj podiel aj fanúšikovia, vyjadril po zápase vo svojom príhovore k divákom Ing. Hluchý slovami: "Pochodil som už kus basketbalového sveta, ale môžem tu, pred všetkými verejne vyhlásiť, že s takýmto obecenstvom ako ste vy, som sa ešte nikde nestretol."

Na Medzinárodnom atletickom štvorboji priateľstva žiakov, ktorý v Prievidzi zorganizoval ONV odbor školstva v spolupráci s Okresným domom pionierov a mládeže v mesiaci máji, sa zúčastnilo 300 dievčat a chlapcov z 33 škôl nášho okresu. Najúspešnejšími boli mladí športovci z I. Základnej školy Sama Chalupku v Prievidzi, keď získali 3 tituly majstrov okresu, 3 druhé a 2 štvrté miesta.

Hoci prievidzské basketbalistky hrajúce pod firmou Agrostav Prievidza nemajú takú popularitu a ani divácke zázemie ako muži, predsa len robia česť svojmu klubu a mestu. V B skupine Slovenskej národnej ligy sa v tomto ročníku umiestnili na bronzovom, teda III. mieste. Trénuje ich Ing. Štefan Košík.

V prvom októbrovom týždni sa v našom meste konali majstrovstvá Stredoslovenského kraja v džude starších žiakov. Zúčastnilo sa na nich 50 pretekárov z 10 oddielov. Džudisti Baníka Prievidza si na nich vybojovali postup na majstrovstvá SSR. V tom istom čase boli v Žiline aj krajské majstrovstvá mladších žiakov. I tu si najmladší džudisti Baníka Prievidza počínali rovnako - získali postup na majstrovstvá Slovenska.

Družstvo zápasníkov - voľnoštyliarov Baníka Prievidza neprehralo v tomto ročníku ligovej súťaže ani jeden zápas a po víťazstve nad svojími najväčším súperom a papierovým favoritom - Duklou Trenčín, získalo už jedenásty titul majstrov ČSSR. Trénerom majstrovského kolektívu bol František Frátrik.

Družstvu futbalového oddielu TJ Baník Prievidza sa v jesennej časti bojov v Slovenskej národnej futbalovej lige nedarilo. Po záverečnom 17. kole bolo so ziskom 12 bodov na nelichotivom 14 mieste tabuľky. Nie je to veľmi povzbudivé postavenie pred jarnou odvetou.

V podobnej situácii je aj hokejové družstvo TJ Banské stavby, ktoré v II. slovenskej národnej hokejovej lige prehráva skoro všetky zápasy so silnými družstvami, z ktorých niektoré už bojovali aj v I. lige. Zúfalo bojujú aspoň o zotrvanie v tejto súťaži. Či sa im to podarí, ukáže sa až v prvých mesiacoch budúceho roka.

Dobrá povesť o prievidzských basketbalových fanúšikoch bola jedným z hlavných dôvodov, prečo Basketbalový zväz ČSSR určil za miesto novembrového kvalifikačného zápasu majstrovstiev Európy 1989 medzi reprezentačnými družstvami ČSSR a ZSSR práve športovú halu nášho mesta. Bola to správna voľba. Aj naši fanúšikovia pomohli družstvu ČSSR zvíťaziť nad svojím oveľa zvučnejším súperom 85:76.

Ako po iné roky, aj teraz v jeseni opäť začali boje v majstrovstve okresu v basketbale. Do súťaže je zapojených 12 družstiev. Prievidzu v súťaži úspešne reprezentujú družstvá Banských stavieb, Výskumného ústavu pre petrochémiu, Lokomotíva Prievidza a SZM Bane Cigeľ.

V decembri začali nový súťažný ročník šachisti. V najvyššej krajskej súťaži štartuje A družstvo Baníka Prievidza. V I. a triede Juh bojuje B družstvo Baníka Cigeľ Prievidza.

Vzhľadom na to, že v roku 1990 sa mala uskutočniť Spartakiáda, chystali sa na nácvik aj organizácie, školy a telovýchovné jednoty nášho mesta. Okresný výbor telovýchovy rozpísal závodom, organizáciam a školám počty cvičencov. Cvičitelia absolvovali nácvik, aby mohli pôsobiť ako inštruktori. Začalo sa s obstarávaním náradí, cvičebných úborov. Rozprúdila sa agitačná a náborová činnosť. Pripravovali sa Spartakiádne športové hry, zapaľovali sa symbolické vatry ako ohňové posolstvá Spartakiády a dôkaz pripravenosti na ňu.

No súčasne bolo cítiť neistotu a vyvstali otázky - konať či nekonať túto náročnú a drahú akciu, ktorej sa pripisoval

skôr politicko-propagačný ako športový charakter? Názory sa rôznili v priebehu celého roka. Ani v decembri ešte neodznelo konečné slovo, hoci už samotná skutočnosť, že s prípravou nácviku spartakiádnych skladieb začali iba niektorí nadšenci, signalizovala, že Spartakiáda '90 bude asi ťažko uskutočniteľná.